

289

Wet van 3 juli 1989, houdende invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 van het nieuwe Burgerlijk Wetboek (vierde gedeelte) (wijziging van Boek 3)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is met het oog op de invoering van Boek 3 van het nieuwe Burgerlijk Wetboek daarin een aantal wijzigingen aan te brengen;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel I

In Boek 3, zoals vastgesteld bij de Wet van 9 mei 1980, Stb. 430, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

TITEL 1

Algemene bepalingen

AFDELING 1

Begripsbepalingen

Na **artikel 3.1.1.3** wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 3a. Inboedel is het geheel van tot huisraad en tot stoffering en meubilering van een woning dienende roerende zaken, met uitzondering van boekerijen en verzamelingen van voorwerpen van kunst, wetenschap of geschiedkundige aard.

Artikel 3.1.1.11 vervalt.

Artikel 3.1.1.12 wordt gelezen:

Artikel 12. Goede trouw van een persoon, vereist voor enig rechtsgevolg, ontbreekt niet alleen, indien hij de feiten of het recht, waarop zijn goede trouw betrekking moet hebben, kende, maar ook indien hij ze in de

gegeven omstandigheden behoorde te kennen. Onmogelijkheid van onderzoek belet niet dat degene die goede reden tot twijfel had, aangemerkt wordt als iemand die de feiten of het recht behoorde te kennen.

Na artikel 3.1.1.12 worden vier nieuwe artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 13. Bij de vaststelling van wat redelijkheid en billijkheid eisen, moet rekening worden gehouden met algemeen erkende rechtsbeginselen, met de in Nederland levende rechtsovertuigingen en met de maatschappelijke en persoonlijke belangen, die bij het gegeven geval zijn betrokken.

Artikel 14. 1. Degene aan wie een bevoegdheid toekomt, kan haar niet inroepen, voor zover hij haar misbruikt.

2. Een bevoegdheid kan onder meer worden misbruikt door haar uit te oefenen met geen ander doel dan een ander te schaden of met een ander doel dan waarvoor zij is verleend of in geval men, in aanmerking nemende de onevenredigheid tussen het belang bij de uitoefening en het belang dat daardoor wordt geschaad, naar redelijkheid niet tot die uitoefening had kunnen komen.

3. Uit de aard van een bevoegdheid kan voortvloeien dat zij niet kan worden misbruikt.

Artikel 15. Een bevoegdheid die iemand krachtens het burgerlijk recht toekomt, mag niet worden uitgeoefend in strijd met geschreven of ongeschreven regels van publiekrecht.

Artikel 16. De artikelen 12–15 vinden buiten het vermogensrecht toepassing, voor zover de aard van de rechtsbetrekking zich daartegen niet verzet.

Afdeling 3.1.2 wordt als volgt gelezen:

AFDELING 2

Inschrijvingen betreffende registergoederen

Artikel 1

1. Er worden openbare registers gehouden, waarin feiten die voor de rechtstoestand van registergoederen van belang zijn, worden ingeschreven.

2. Welke deze openbare registers zijn, waar en op welke wijze een inschrijving in de registers kan worden verkregen, welke stukken daartoe aan de bewaarder moeten worden aangeboden, wat deze stukken moeten inhouden, hoe de registers worden ingericht, hoe de inschrijvingen daarin geschieden, en hoe de registers kunnen worden geraadpleegd, wordt geregeld bij de wet.

Artikel 2

1. Behalve die feiten waarvan inschrijving krachtens andere wetsbepalingen mogelijk is, kunnen in deze registers de volgende feiten worden ingeschreven:

a. rechtshandelingen die een verandering in de rechtstoestand van registergoederen brengen of in enig ander opzicht voor die rechtstoestand van belang zijn;

b. erfopvolgingen die registergoederen betreffen, daaronder begrepen de opvolging door de Staat krachtens artikel 879, tweede lid, en de inbezitstelling krachtens artikel 1175 van het vierde Boek;

c. vervulling van de voorwaarde, gesteld in een ingeschreven voorwaardelijke rechtshandeling, en de verschijning van een onzeker tijdstip, aangeduid in de aan een ingeschreven rechtshandeling verbonden tijdsbepaling, alsmede de dood van een vruchtgebruiker van een registergoed;

d. reglementen en andere regelingen die tussen medegerechtigden in registergoederen zijn vastgesteld;

e. rechterlijke uitspraken die de rechtstoestand van registergoederen of de bevoegdheid daarover te beschikken betreffen, mits zij uitvoerbaar bij voorraad zijn of een verklaring van de griffier wordt overgelegd, dat daartegen geen gewoon rechtsmiddel meer openstaat of dat hem drie maanden na de uitspraak niet van het instellen van een gewoon rechtsmiddel is gebleken, benevens de tegen de bovenbedoelde uitspraken ingestelde rechtsmiddelen;

f. instelling van rechtsvorderingen en indiening van verzoekschriften ter verkrijging van een rechterlijke uitspraak die de rechtstoestand van een registergoed betreft;

g. executoriale en conservatoire beslagen op registergoederen;

h. naamsveranderingen die tot registergoederen gerechtigde personen betreffen;

i. verjaring die leidt tot verkrijging van een registergoed of tenietgaan van een beperkt recht dat een registergoed is;

j. overheidsbeschikkingen en uitspraken, waarbij een krachtens een bijzondere wetsbepaling ingeschreven overheidsbeschikking wordt vernietigd, ingetrokken of gewijzigd.

2. Huur- en pachtvereenkomsten en andere feiten die alleen persoonlijke rechten geven of opheffen, kunnen slechts worden ingeschreven, indien een bijzondere wetsbepaling dit toestaat.

Artikel 2a

Worden de bewaarder der registers stukken ter inschrijving aangeboden, dan verstrekt hij de aanbieder een bewijs van ontvangst, vermeldende de aard der stukken alsmede dag, uur en minuut van de aanbieding.

Artikel 3

1. Bestaat bij de bewaarder der registers tegen een inschrijving geen bezwaar, dan geschiedt deze terstond na de aanbieding.

2. Als tijdstip van inschrijving geldt het tijdstip van aanbieding van de voor de inschrijving vereiste stukken.

3. Op verlangen van de aanbieder tekent de bewaarder de verrichte inschrijving op het ontvangstbewijs aan.

4. Indien de bewaarder vermoedt dat de in de aangeboden stukken vermelde kenmerken niet overeenstemmen met die welke met betrekking tot het registergoed behoren te worden vermeld, of dat de in te schrijven rechtshandeling door een onbevoegde is verricht of onverenigbaar is met een andere rechtshandeling, ter inschrijving waarvan hem de nodige stukken zijn aangeboden, is hij bevoegd de aanbieder en andere belanghebbenden daarop opmerkzaam te maken.

Artikel 4

1. De bewaarder der registers weigert een inschrijving te doen, wanneer de voor een inschrijving nodige stukken niet worden aangeboden, wanneer de aangeboden stukken niet aan de wettelijke eisen voldoen of wanneer een ander wettelijk vereiste voor inschrijving niet is vervuld. Hij boekt de aanbieding in het register van voorlopige aantekeningen met vermelding van de gerezen bezwaren.

2. Wanneer de weigering ten onrechte is geschied, beveelt de president van de rechtbank, rechtdoende in kort geding, op vordering van de belanghebbende de bewaarder de inschrijving alsnog te verrichten, zulks onverminderd de bevoegdheid van de gewone rechter. De president kan de oproeping van door hem aan te wijzen andere belanghebbenden gelasten. Het bevel van de president is van rechtswege uitvoerbaar bij voorraad.

3. Wordt de geweigerde inschrijving alsnog bevolen, dan verricht de bewaarder haar terstond nadat de eiser haar opnieuw heeft verzocht.

4. Indien de belanghebbende binnen veertien dagen na de oorspronkelijke aanbieding aan de bewaarder een dagvaarding in kort geding ter verkrijging van het in lid 2 bedoelde bevel heeft doen uitbrengen en de aanvankelijk geweigerde inschrijving alsnog is verricht op een hernieuwde aanbieding van dezelfde stukken, gedaan binnen zeven dagen na een in eerste aanleg gegeven bevel, wordt de inschrijving geacht te zijn geschied op het tijdstip waarop de oorspronkelijke aanbieding plaatsvond. Hetzelfde geldt, indien de bewaarder op een hernieuwde aanbieding alsnog overgaat tot inschrijving binnen veertien dagen hetzij na de oorspronkelijke aanbieding, hetzij na een hem tijdig uitgebrachte dagvaarding hangende het geding in eerste aanleg.

5. Een feit waarvan slechts blijkt uit een overeenkomstig lid 1, tweede zin, geboekt stuk wordt geacht niet door raadpleging van de registers kenbaar te zijn, tenzij het krachtens het vorige lid geacht moet worden reeds ten tijde van de raadpleging ingeschreven te zijn geweest.

6. Een voorlopige aantekening wordt door de bewaarder doorgehaald, zodra hem is gebleken dat de voorwaarden voor toepassing van het vierde lid niet meer kunnen worden vervuld, of de inschrijving met inachtneming van het tijdstip van oorspronkelijke aanbieding alsnog heeft plaatsgevonden.

Artikel 4a

1. De rangorde van inschrijvingen die op een zelfde registergoed betrekking hebben, wordt bepaald door de volgorde der tijdstippen van inschrijving, tenzij uit de wet een andere rangorde voortvloeit.

2. Vinden twee inschrijvingen op één zelfde tijdstip plaats en zouden deze leiden tot onderling onverenigbare rechten van verschillende personen op dat goed, dan wordt de rangorde bepaald:

a. ingeval de ter inschrijving aangeboden akten op verschillende dagen zijn opgemaakt: door de volgorde van die dagen;

b. ingeval beide akten op dezelfde dag zijn opgemaakt en het notariële akten, daaronder begrepen notariële verklaringen, betreft: door de volgorde van de tijdstippen waarop ieder van die akten of verklaringen is opgemaakt.

Artikel 5

Wanneer een feit in de registers is ingeschreven, kan daarna de geldigheid van de inschrijving niet meer worden betwist op grond dat de formaliteiten die voor de inschrijving worden vereist, niet zijn in acht genomen.

Artikel 6

Het beroep van een verkrijger van een registergoed op goede trouw wordt niet aanvaard, wanneer dit beroep insluit een beroep op onbekendheid met feiten die door raadpleging van de registers zouden zijn gekend.

Artikel 7

1. Indien op het tijdstip waarop een rechtshandeling tot verkrijging van een recht op een registergoed onder bijzondere titel in de registers wordt ingeschreven, een eveneens voor inschrijving in de registers vatbaar feit niet met betrekking tot dat registergoed ingeschreven was, kan dit feit aan de verkrijger niet worden tegengeworpen, tenzij hij het kende.

2. Het eerste lid is niet van toepassing ten aanzien van:

a. feiten die naar hun aard vatbaar zijn voor inschrijving in een register van de burgerlijke stand, een huwelijksgoederenregister of een boedelregister, ook indien het feit in een gegeven geval daarin niet kan worden ingeschreven, omdat daarop de Nederlandse wet niet van toepassing is;

- b. in het curateleregister ingeschreven ondercuratelestelling en opheffing van curatele;
  - c. in het faillissementsregister en in het surséanceregister ingeschreven rechterlijke uitspraken;
  - d. aanvaarding en verwerping van een nalatenschap;
  - e. verjaring.
3. Het eerste lid is evenmin van toepassing ten aanzien van erfopvolgingen en uiterste wilsbeschikkingen die op het tijdstip van de inschrijving van de rechtshandeling nog niet ingeschreven waren, doch daarna, mits binnen drie maanden na de dood van de erflater, alsnog in de registers zijn ingeschreven.

Artikel 8

Indien op het tijdstip waarop een rechtshandeling ter verkrijging van een recht op een registergoed onder bijzondere titel wordt ingeschreven, een feit met betrekking tot dat registergoed in de registers was ingeschreven krachtens een authentieke akte waarin het feit door een ambtenaar met kracht van authenticiteit werd vastgesteld, kan de onjuistheid van dit feit aan de verkrijger niet worden tegengeworpen, tenzij hij deze onjuistheid kende of door raadpleging van de registers de mogelijkheid daarvan had kunnen kennen.

Artikel 8a

Indien op het tijdstip waarop een rechtshandeling ter verkrijging van een recht op een registergoed onder bijzondere titel wordt ingeschreven, met betrekking tot dat registergoed een onjuist feit in de registers ingeschreven was, kan de onjuistheid van dit feit door hem die redelijkerwijze voor overeenstemming van de registers met de werkelijkheid had kunnen zorgdragen, aan de verkrijger niet worden tegengeworpen, tenzij deze de onjuistheid kende of door raadpleging van de registers de mogelijkheid daarvan had kunnen kennen.

Artikel 9

1. Hij die beweert enig recht op een registergoed te hebben, kan alle belanghebbenden bij openbare oproeping, en daarnaast hen die als rechthebbende of beslaglegger op dat goed ingeschreven staan, ieder bij name dagvaarden om te horen verklaren dat hem het recht waarop hij aanspraak maakt, toekomt. Alvorens een zodanige eis toe te wijzen, kan de rechter de maatregelen bevelen en de bewijsopdrachten doen, welke hij in het belang van mogelijke niet-verschenen rechthebbenden nuttig oordeelt. Artikel 79, eerste lid, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering is niet van toepassing. Een krachtens dit artikel verkregen verklaring wordt niet in de registers ingeschreven, voordat het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan.

2. Tegen het vonnis is geen verzet toegelaten. Hoger beroep en cassatie staan volgens de gewone regels open, behoudens de volgende uitzonderingen. Artikel 335 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering is niet van toepassing. De dagvaarding waarbij het rechtsmiddel wordt ingesteld, moet op straffe van niet-ontvankelijkheid binnen acht dagen worden ingeschreven in het register, bedoeld in artikel 433 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. De termijn voor hoger beroep begint voor niet-verschenen belanghebbenden te lopen vanaf de betekening van de uitspraak aan hen bij name, voor zover zij ingeschreven waren, of bij openbaar exploit, zo zij niet ingeschreven waren. Cassatie staat alleen open voor verschenen belanghebbenden.

3. De krachtens lid 1 ingeschreven verklaring wordt ten aanzien van niet-verschenen belanghebbenden die niet bij name zijn gedagvaard, vermoed juist te zijn, zolang het tegendeel niet bewezen is.

Op de onjuistheid kan echter geen beroep worden gedaan ten nadele van hen die, daarmee onbekend, de verkrijger van het vonnis onder bijzondere titel zijn opgevolgd.

4. Een openbare oproeping als bedoeld in lid 1 geschiedt overeenkomstig artikel 4 onder 7°, tweede en derde lid van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Een openbaar exploit als bedoeld in lid 2 geschiedt op dezelfde wijze, tenzij de rechter nadere maatregelen voorschrijft als bedoeld in lid 1. De in lid 1 bedoelde maatregelen kunnen bestaan in het voorschrijven van al of niet herhaalde aankondigingen van een door de rechter vast te stellen inhoud in één of meer binnen- of buitenlandse dagbladen.

Artikel 10

1. Is een inschrijving waardeloos, dan zijn degenen te wier behoefte zij anders zou hebben gestrekt, verplicht van deze waardeloosheid aan hem die daarbij een onmiddellijk belang heeft, op diens verzoek een schriftelijke verklaring af te geven. De verklaringen vermelden de feiten waarop de waardeloosheid berust, tenzij de inschrijving een hypotheek of een beslag betreft.

2. Verklaringen als in lid 1 bedoeld kunnen in de registers worden ingeschreven. Indien de inschrijving een hypotheek of een beslag betreft, machtigen deze verklaringen na inschrijving gezamenlijk de bewaarder tot doorhaling daarvan.

Artikel 10a

1. Worden de vereiste verklaringen niet afgegeven, dan verklaart de rechtbank de inschrijving waardeloos op vordering van de onmiddellijk belanghebbende. Wordt ter verkrijging van dit bevel iemand die in de registers staat ingeschreven gedagvaard, dan worden daarmee tevens gedagvaard al zijn rechtverkrijgenden die geen nieuwe inschrijving hebben genomen.

2. Alvorens een zodanige verklaring uit te spreken kan de rechter de maatregelen bevelen en de bewijsopdrachten doen, welke hij in het belang van mogelijk niet-verschenen rechthebbenden nuttig oordeelt.

3. Verzet, hoger beroep en cassatie moeten op straffe van niet-ontvankelijkheid binnen acht dagen na het instellen van het rechtsmiddel worden ingeschreven in de registers, bedoeld in de artikelen 85 en 433 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Zo alle ingeschreven gedaagden zijn verschenen, is artikel 79, eerste lid, van dat wetboek niet van toepassing. Zo voor een ingeschreven gedaagde geen verzet, maar hoger beroep openstaat, geldt hetzelfde voor zijn rechtverkrijgenden die geen nieuwe inschrijving hebben genomen. In afwijking van artikel 81 van dat wetboek begint de termijn van verzet in elk geval te lopen vanaf de betekening van het vonnis aan de ingeschreven gedaagde, ook als de betekening niet aan hem in persoon geschiedt, zulks mede ten opzichte van zijn rechtverkrijgenden die geen nieuwe inschrijving hebben genomen, tenzij de rechter hiertoe nadere maatregelen heeft bevolen en aan dat bevel niet is voldaan. Cassatie staat alleen open voor verschenen belanghebbenden.

4. Het vonnis dat de verklaring bevat, kan niet worden ingeschreven, voordat het in kracht van gewijsde is gegaan. Indien de waardeloze inschrijving een hypotheek of beslag betreft, machtigt het vonnis na inschrijving de bewaarder tot doorhaling daarvan.

Artikel 11

1. De Staat is jegens belanghebbenden aansprakelijk voor de schade die zij lijden, doordat in strijd met de wet een inschrijving is geweigerd of geschied.

2. De Staat is eveneens aansprakelijk voor alle verdere vergissingen, verzuimen, vertragingen of andere onregelmatigheden van zijn ambtenaren, gepleegd bij het houden van de registers of bij het opmaken of afgeven van afschriften, uittreksels en getuigschriften.

3. De Staat is ook aansprakelijk, wanneer iemand ten gevolge van omstandigheden die naar redelijkheid en billijkheid niet voor zijn rekening komen, door toepassing van een der artikelen 7, 8 of 9 zijn recht verliest.

Artikel 12

Waar een wetsbepaling die betrekking heeft op registergoederen, een notariële akte of een notariële verklaring voorschrijft, is een akte of verklaring van een Nederlandse notaris vereist.

TITEL 2

Rechtshandelingen

De leden 2 en 3 van **artikel 3.2.1** worden vervangen door:

2. Een rechtshandeling van een onbekwame is vernietigbaar. Een eenzijdige rechtshandeling van een onbekwame, die niet tot een of meer bepaalde personen gericht was, is echter nietig.

Artikel 3.2.2a lid 2 wordt gelezen:

2. Een zodanig ontbreken van wil maakt een rechtshandeling vernietigbaar. Een eenzijdige rechtshandeling die niet tot een of meer bepaalde personen gericht was, wordt door het ontbreken van wil echter nietig.

In **artikel 3.2.4** lid 5 wordt «Herroeping» vervangen door: Intrekking. Voorts wordt «herroepen» vervangen door: ingetrokken.

Na **artikel 3.2.8** wordt een nieuw artikel **3.2.9** ingevoegd, luidende:

Artikel 9. 1. Rechtshandelingen die, hetzij rechtstreeks, hetzij door tussenkomende personen, strekken tot verkrijging door:

a. rechters, leden van het openbaar ministerie, gerechtsauditeurs, griffiers, advocaten, procureurs, deurwaarders en notarissen van goederen waarover een geding aanhangig is voor het gerecht, onder welks rechtsgebied zij hun bediening uitoefenen;

b. ambtenaren, van goederen die door hen of te hunnen overstaan worden verkocht, of

c. personen met openbaar gezag bekleed, van goederen die toebehoren aan het Rijk, provincies, gemeenten of andere openbare instellingen en aan hun beheer zijn toevertrouwd, zijn nietig en verplichten de verkrijgers tot schadevergoeding.

2. Lid 1 onder a heeft geen betrekking op uiterste wilsbeschikkingen, door een erflater ten voordele van zijn wettelijke erfgenamen gemaakt, noch op rechtshandelingen krachtens welke deze erfgenamen goederen der nalatenschap verkrijgen.

3. In het geval bedoeld in het eerste lid onder c is de rechtshandeling geldig, indien zij met Onze goedkeuring is geschied of het een verkoop in het openbaar betreft. Indien de rechtshandeling strekt tot verkrijging door een lid van de gemeenteraad, onderscheidenlijk de burgemeester komt de in de vorige zin bedoelde bevoegdheid tot goedkeuring toe aan gedeputeerde staten, onderscheidenlijk de Commissaris van de Koningin.

Artikel 3.2.11 lid 1 wordt gelezen:

1. Indien een schuldenaar bij het verrichten van een onverplichte rechtshandeling wist of behoorde te weten dat daarvan benadeling van een of meer schuldeisers in hun verhaalsmogelijkheden het gevolg zou zijn, is de rechtshandeling vernietigbaar en kan de vernietigingsgrond

worden ingeroepen door iedere door de rechtshandeling in zijn verhaalsmogelijkheden benadeelde schuldeiser, onverschillig of zijn vordering vóór of na de handeling is ontstaan.

De **artikelen 3.2.11a** en **11b** worden gelezen:

Artikel 11a. 1. Indien de rechtshandeling waardoor een of meer schuldeisers zijn benadeeld, is verricht binnen één jaar voor het intropen van de vernietigingsgrond en de schuldenaar zich niet reeds voor de aanvang van die termijn tot die rechtshandeling had verplicht, wordt vermoed dat men aan beide zijden wist of behoorde te weten dat een zodanige benadeling het gevolg van de rechtshandeling zou zijn:

1°. bij overeenkomsten, waarbij de waarde der verbintenis aan de zijde van de schuldenaar aanmerkelijk die der verbintenis aan de andere zijde overtreft;

2°. bij rechtshandelingen ter voldoening van of zekerheidstelling voor een niet opeisbare schuld;

3°. bij rechtshandelingen, door de schuldenaar die een natuurlijk persoon is, verricht met of jegens:

a. zijn echtgenoot, zijn pleegkind of een bloed- of aanverwant tot in de derde graad;

b. een rechtspersoon waarin hij, zijn echtgenoot, zijn pleegkind of een bloed- of aanverwant tot in de derde graad bestuurder of commissaris is, dan wel waarin deze personen, afzonderlijk of tezamen, als aandeelhouder rechtstreeks of middellijk voor ten minste de helft van het geplaatste kapitaal deelnemen;

4°. bij rechtshandelingen, door de schuldenaar die rechtspersoon is, verricht met of jegens een natuurlijk persoon:

a. die bestuurder of commissaris van de rechtspersoon is, dan wel met of jegens diens echtgenoot, pleegkind of bloed- of aanverwant tot in de derde graad;

b. die al dan niet tezamen met zijn echtgenoot, zijn pleegkinderen en zijn bloed- of aanverwanten tot in de derde graad, als aandeelhouder rechtstreeks of middellijk voor ten minste de helft van het geplaatste kapitaal deelneemt;

c. wiens echtgenoot, pleegkinderen of bloed- of aanverwanten tot in de derde graad, afzonderlijk of tezamen, als aandeelhouder rechtstreeks of middellijk voor tenminste de helft van het geplaatste kapitaal deelnemen;

5°. bij rechtshandelingen, door de schuldenaar die rechtspersoon is, verricht met of jegens een andere rechtspersoon, indien

a. een van deze rechtspersonen bestuurder is van de andere;

b. een bestuurder, natuurlijk persoon, van een van deze rechtspersonen, of diens echtgenoot, pleegkind of bloed- of aanverwant tot in de derde graad, bestuurder is van de andere;

c. een bestuurder, natuurlijk persoon, of een commissaris van een van deze rechtspersonen, of diens echtgenoot, pleegkind of bloed- of aanverwant tot in de derde graad, afzonderlijk of tezamen, als aandeelhouder rechtstreeks of middellijk voor ten minste de helft van het geplaatste kapitaal deelneemt in de andere;

d. in beide rechtspersonen voor ten minste de helft van het geplaatste kapitaal rechtstreeks of middellijk wordt deelgenomen door dezelfde rechtspersoon, dan wel dezelfde natuurlijke persoon, al dan niet tezamen met zijn echtgenoot, zijn pleegkinderen en zijn bloed- of aanverwanten tot in de derde graad;

6°. bij rechtshandelingen, door de schuldenaar die rechtspersoon is, verricht met of jegens een groepsmaatschappij.

2. Met een echtgenoot wordt een andere levensgezel gelijkgesteld.

3. Onder pleegkind wordt verstaan hij die duurzaam als eigen kind is verzorgd en opgevoed.

4. Onder bestuurder, commissaris of aandeelhouder wordt mede verstaan hij die minder dan een jaar vóór de rechtshandeling bestuurder, commissaris of aandeelhouder is geweest.

5. Indien de bestuurder van een rechtspersoon-bestuurder zelf een rechtspersoon is, wordt deze rechtspersoon met de rechtspersoon-bestuurder gelijkgesteld.

Artikel 11b. In geval van benadeling door een rechtshandeling om niet, die de schuldenaar heeft verricht binnen één jaar vóór het inroepen van de vernietigingsgrond, wordt vermoed dat hij wist of behoorde te weten dat benadeling van een of meer schuldeisers het gevolg van de rechtshandeling zou zijn.

De **artikelen 3.2.14-17** worden gelezen:

Artikel 14. 1. Een buitengerechtelijke verklaring die een rechtshandeling vernietigt, wordt door hem in wiens belang de vernietigingsgrond bestaat, gericht tot hen die partij bij de rechtshandeling zijn.

2. Een buitengerechtelijke verklaring kan een rechtshandeling met betrekking tot een registergoed die heeft geleid tot een inschrijving in de openbare registers of tot een tot levering van een registergoed, bestemde akte, slechts vernietigen indien alle partijen in de vernietiging berusten.

Artikel 15. 1. Een rechterlijke uitspraak vernietigt een rechtshandeling, doordat zij een beroep in rechte op een vernietigingsgrond aanvaardt.

2. Een rechtsvordering tot vernietiging van een rechtshandeling wordt ingesteld tegen hen die partij bij de rechtshandeling zijn.

3. Een beroep in rechte op een vernietigingsgrond kan te allen tijde worden gedaan ter afwering van een op de rechtshandeling steunende vordering of andere rechtsmaatregel. Hij die dit beroep doet, is verplicht om zo spoedig mogelijk daarvan mededeling te doen aan de partijen bij de rechtshandeling die niet in het geding zijn verschenen.

Artikel 17. 1. Rechtsvorderingen tot vernietiging van een rechtshandeling verjaren:

a. in geval van onbekwaamheid: drie jaren nadat de onbekwaamheid is geëindigd, of, indien de onbekwame een wettelijke vertegenwoordiger heeft, drie jaren nadat de handeling ter kennis van de wettelijke vertegenwoordiger is gekomen;

b. in geval van bedreiging of misbruik van omstandigheden: drie jaren nadat deze invloed heeft opgehouden te werken;

c. in geval van bedrog, dwaling of benadeling: drie jaren nadat het bedrog, de dwaling of de benadeling is ontdekt;

d. in geval van een andere vernietigingsgrond: drie jaren nadat de bevoegdheid om deze vernietigingsgrond in te roepen, aan degene aan wie deze bevoegdheid toekomt, ten dienste is komen te staan.

2. Na de verjaring van de rechtsvordering tot vernietiging van de rechtshandeling kan deze niet meer op dezelfde vernietigingsgrond door een buitengerechtelijke verklaring worden vernietigd.

Artikel 3.2.17a vervalt.

Voor de tekst van **artikel 3.2.17b** wordt het cijfer 2 geplaatst. Opgenomen wordt een nieuw eerste lid, luidende als volgt:

1. De vernietiging werkt terug tot het tijdstip waarop de rechtshandeling is verricht.

Artikel 3.2.17c lid 1 wordt gelezen:

1. De bevoegdheid om ter vernietiging van een meezijdige rechtshandeling een beroep te doen op misbruik van omstandigheden vervalt, wanneer de wederpartij tijdig een wijziging van de gevolgen van de rechtshandeling voorstelt, die het nadeel op afdoende wijze opheft.

Artikel 3.2.18 wordt gelezen:

Artikel 18. 1. De bevoegdheid om ter vernietiging van een rechtshandeling een beroep op een vernietigingsgrond te doen vervalt, wanneer hij aan wie deze bevoegdheid toekomt, de rechtshandeling heeft bevestigd, nadat de verjaringstermijn ter zake van de rechtsvordering tot vernietiging op die grond een aanvang heeft genomen.

2. Eveneens vervalt de bevoegdheid om een beroep op een vernietigingsgrond te doen, wanneer een onmiddellijk belanghebbende na de aanvang van de verjaringstermijn aan hem aan wie deze bevoegdheid toekomt een redelijke termijn heeft gesteld om te kiezen tussen bevestiging en vernietiging en deze binnen deze termijn geen keuze heeft gedaan.

Artikel 3.2.18a vervalt.

Na artikel 3.2.18 wordt een nieuw artikel **3.2.18b** ingevoegd, luidende:

Artikel 18b. Voor de toepassing van de artikelen 14-18 gelden mede als partij:

a. in geval van eenzijdige tot een of meer bepaalde personen gerichte rechtshandeling: die personen;

b. in geval van andere eenzijdige rechtshandelingen: zij die onmiddellijk belanghebbenden zijn bij de instandhouding van die handeling.

Aan **artikel 3.2.20** wordt een nieuw derde lid toegevoegd, luidende:

3. Inmiddels verkregen rechten van derden behoeven aan bekrachtiging niet in de weg te staan, mits zij worden geëerbiedigd.

TITEL 3

Volmacht

Aan **artikel 3.3.2** wordt een derde lid toegevoegd, luidende:

3. Indien een volgens wet of gebruik openbaar gemaakte volmacht beperkingen bevat, die zo ongebruikelijk zijn dat de wederpartij ze daarin niet behoefde te verwachten, kunnen deze haar niet worden tegengeworpen, tenzij zij ze kende.

Achter **artikel 3.3.8** lid 3 wordt de punt vervangen door: , tenzij de wederpartij op het tijdstip dat zij handelde heeft begrepen of onder de gegeven omstandigheden redelijkerwijs heeft moeten begrijpen dat geen toereikende volmacht was verleend.

In **artikel 3.3.14** lid 1, tweede zin, wordt na «notaris» ingevoegd: die de minuut onder zijn berusting heeft. In die zin worden de woorden «op de minuut» vervangen door: daarop. In lid 2, eerste zin, worden de woorden «de volmacht ondanks» vervangen door: een volmacht ondanks.

Lid 2, tweede zin, wordt vervangen door: Tegen een toewijzende beschikking krachtens dit lid is geen hogere voorziening toegelaten.

TITEL 4

Verkrijging en verlies van goederen

Aan **artikel 3.4.1.2** lid 1 wordt een tweede zin toegevoegd, luidende:

Hij kan ook zijn recht onder voorbehoud van een zodanig beperkt recht overdragen, mits hij de voorschriften zowel voor overdracht van een zodanig goed, als voor vestiging van een zodanig beperkt recht in acht neemt.

Artikel 3.4.2.3a wordt gelezen:

Artikel 3a. 1. Ondanks onbevoegdheid van de vervreemder is een overdracht overeenkomstig artikel 5, 5a of 6 van een roerende zaak, niet-registergoed, of een recht aan toonder of order geldig, indien de overdracht anders dan om niet geschiedt en de verkrijger te goeder trouw is.

2. Rust op een in het vorige lid genoemd goed dat overeenkomstig artikel 5, 5a of 6 anders dan om niet wordt overgedragen, een beperkt recht dat de verkrijger op dit tijdstip kent noch behoort te kennen, dan vervalt dit recht, in het geval van overdracht overeenkomstig artikel 5a onder dezelfde opschortende voorwaarde als waaronder geleverd is.

3. Niettemin kan de eigenaar van een roerende zaak, die het bezit daarvan door diefstal heeft verloren, deze gedurende drie jaren, te rekenen van de dag van de diefstal af, als zijn eigendom opeisen, tenzij:

a. de zaak door een natuurlijke persoon die niet in de uitoefening van een beroep of bedrijf handelde, is verkregen van een vervreemder die van het verhandelen aan het publiek van soortgelijke zaken anders dan als veilinghouder zijn bedrijf maakt in een daartoe bestemde bedrijfsruimte, zijnde een gebouwde onroerende zaak of een gedeelte daarvan met de bij het een en ander behorende grond, en in de normale uitoefening van dat bedrijf handelde; of

b. het geld dan wel toonder- of orderpapier betreft.

4. Op de in het vorige lid bedoelde termijn zijn de artikelen 3.11.16, 3.11.18 en 3.11.18a betreffende de stuiting van de verjaring van een rechtsvordering van overeenkomstige toepassing.

Artikel 3.4.2.3aa lid 1 wordt gelezen:

1. Een verkrijger die binnen drie jaren na zijn verkrijging gevraagd wordt wie het goed aan hem vervreemde, dient onverwijld de gegevens te verschaffen, die nodig zijn om deze terug te vinden of die hij ten tijde van zijn verkrijging daartoe voldoende mocht achten. Indien hij niet aan deze verplichting voldoet, kan hij de bescherming die het vorige artikel aan een verkrijger te goeder trouw biedt, niet inroepen.

Artikel 3.4.2.3b wordt als volgt gewijzigd. Voor het eerste lid vervalt het cijfer 1. De leden 2 en 3 worden geschrapt.

Artikel 3.4.2.4 lid 2 wordt gelezen:

2. De tot levering bestemde akte moet nauwkeurig de titel van overdracht vermelden; bijkomstige bedingen die niet de overdracht betreffen, kunnen in de akte worden weggelaten.

In **artikel 3.4.2.5** lid 2 worden de woorden «met de overdracht heeft ingestemd» vervangen door: met vervreemding heeft ingestemd.

In **artikel 3.4.2.5b** lid 1 wordt «tegenprestatie» vervangen door: prestatie.

Lid 2 wordt vervangen door:

2. Een eigendomsvoorbehoud kan slechts geldig worden bedongen ter zake van vorderingen betreffende de tegenprestatie voor door de vervreemder aan de verkrijger krachtens overeenkomst geleverde of te leveren zaken of krachtens een zodanige overeenkomst tevens ten behoeve van de verkrijger verrichte of te verrichten werkzaamheden, alsmede ter zake van de vorderingen wegens tekortschieten in de nakoming van zodanige overeenkomsten. Voor zover een voorwaarde op deze grond nietig is, wordt zij voor ongeschreven gehouden.

Artikel 3.4.2.10 lid 2 wordt gelezen:

2. Een levering bij voorbaat van een toekomstig goed werkt niet tegen iemand die het goed ingevolge een eerdere levering bij voorbaat heeft verkregen. Betreft het een roerende zaak, dan werkt zij jegens deze vanaf het tijdstip dat de zaak in handen van de verkrijger is gekomen.

In **artikel 3.4.3.2** wordt «een algemeenheid van goederen» vervangen door: een nalatenschap. Voorts wordt telkens «die algemeenheid» vervangen door: die nalatenschap.

TITEL 5

Bezit

Aan **artikel 3.5.1** wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende:

4. Houderschap is op overeenkomstige wijze onmiddellijk of middellijk.

In **artikel 3.5.17** lid 2 worden de woorden «indien de gedaagde een beter recht dan de eiser tot het houden van het goed of tot het verrichten van de storende handeling heeft» vervangen door: indien de gedaagde een beter recht dan de eiser heeft tot het houden van het goed of de storende handelingen krachtens een beter recht heeft verricht.

TITEL 7

Gemeenschap

In **artikel 3.7.1.2** lid 2, eerste zin, en lid 3 wordt «boedelrechter» vervangen door: kantonrechter.

Aan het artikel wordt een nieuw vijfde lid toegevoegd, luidende:

5. Op een overeenkomstig lid 2 ingesteld bewind zijn, voor zover de kantonrechter niet anders heeft bepaald, de artikelen 433 lid 1, 435, 436 leden 1-3, 437, 438 lid 1, 439, 441 lid 1, eerste zin, en 442-448 van Boek 1 van toepassing. Het kan door een gezamenlijk besluit van de deelgenoten of op verzoek van een hunner door de kantonrechter worden opgeheven.

In **artikel 3.7.1.4** worden de woorden «uitgaven in het belang van de gemeenschap, waartoe bevoegdlijk is besloten» vervangen door: de uitgaven die voortvloeien uit handelingen welke bevoegdlijk ten behoeve van de gemeenschap zijn verricht.

In **artikel 3.7.1.7** lid 1, eerste zin, wordt «De boedelrechter» vervangen door: De rechter die ter zake van een vordering tot verdeling bevoegd zou zijn of voor wie een zodanige vordering reeds aanhangig is.

In lid 1, tweede zin, wordt «de boedelrechter» vervangen door: de voormelde rechter.

In lid 2 wordt «de boedelrechter» vervangen door: de in lid 1 bedoelde rechter.

Aan **artikel 3.7.1.8a** wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende:

3. De vorige leden zijn niet van toepassing bij uitwinning van de gezamenlijke aandelen in een gemeenschappelijk goed.

In **artikel 3.7.1.8b** lid 1 worden de woorden «nadat een deelgenoot een beperkt recht op zijn aandeel heeft gevestigd» vervangen door: terwijl op het aandeel van een deelgenoot een beperkt recht rust.

De punt achter lid 1 wordt vervangen door: , onverminderd hetgeen de beperkt gerechtigde of de deelgenoot op wiens aandeel zijn recht rust, krachtens hun onderlinge verhouding van de ander wegens een door deze aldus ontvangen overwaarde heeft te vorderen.

In lid 2 worden de woorden «na vestiging van het beperkte recht» vervangen door: na bezwaring met het beperkte recht.

In lid 3 worden de woorden «voorrang boven het in het eerste lid genoemde beperkte recht» vervangen door: voorrang boven een beperkt recht dat een deelgenoot tevoren op zijn aandeel had gevestigd.

In **artikel 3.7.1.9** leden 2 en 3 vervallen telkens de woorden «en anders de boedelrechter».

Na lid 3 wordt een nieuw lid 4 ingevoegd, luidende:

4. Indien geen vordering tot verdeling aanhangig is, kan een beslissing als bedoeld in de leden 2 en 3 op verzoek van ieder van de deelgenoten worden gegeven door de rechter die ter zake van de vordering tot verdeling bevoegd zou zijn.

In **artikel 3.7.1.9a** lid 3 wordt «artikel 6.2.3.10» vervangen door: afdeling 6.2.3.

Na artikel 3.7.1.9a wordt een nieuw **artikel 3.7.1.9b** ingevoegd, luidende:

Artikel 9b. 1. Een schuldeiser die een opeisbare vordering op een deelgenoot heeft, kan verdeling van de gemeenschap vorderen, doch niet verder dan nodig is voor het verhaal van zijn vordering. Artikel 9 lid 3 is van toepassing.

2. Heeft een schuldeiser een bevel tot verdeling van de gemeenschap verkregen dan behoeft de verdeling zijn medewerking.

In **artikel 3.7.1.10** lid 1 worden de woorden «de boedelrechter» vervangen door: de rechter die in eerste aanleg van de vordering tot verdeling heeft kennis genomen.

In lid 2 wordt na «rechthebbende» ingevoegd: op de voet van artikel 410 van Boek 1.

In lid 3 wordt «door de boedelrechter vastgesteld» vervangen door: vastgesteld door de rechter die hem benoemde.

In **artikel 3.7.1.12 lid 1** worden de woorden «in artikel 3.6.1.5 bedoelde» vervangen door: daartoe vereiste.

Lid 2 wordt vervangen door:

2. In andere gevallen moet, tenzij de rechter anders bepaalt, de verdeling geschieden bij notariële akte en worden goedgekeurd door de kantonrechter die bevoegd is de wettelijke vertegenwoordiger van degene die het vrije beheer over zijn goederen mist, tot beschikkingshandelingen te machtigen.

3. Indien een der partijen minderjarig is of onder curatele staat, moeten de toeziende voogd en de toeziende curator bij de verdeling tegenwoordig zijn.

In **artikel 3.7.1.14** worden de volgende wijzigingen aangebracht. In lid 1 worden de woorden «op verzoek van» vervangen door: op vordering van. Lid 2 onder b wordt gelezen: b. overbedeling van een of meer deelgenoten tegen vergoeding van de overwaarde;

In de leden 1, 2 en 3 wordt «boedelrechter» telkens vervangen door: rechter.

Artikel 3.7.1.15 lid 2 wordt vervangen door:

2. Algemene boedelpapieren en stukken als bedoeld in lid 1, die betrekking hebben op aan meer deelgenoten toegedeelde goederen, verblijven bij hem die de meerderheid der betrokken deelgenoten daartoe heeft benoemd, onder verplichting aan de overige deelgenoten inzage, en zo iemand dit verlangt, afschriften of uittreksels op diens kosten af te geven.

3. Bij gebreke van een meerderheid als bedoeld in het vorige lid geschiedt de daar bedoelde benoeming op verlangen van een deelgenoot door de rechter die de verdeling vaststelt, of in andere gevallen op verzoek van een deelgenoot door de kantonrechter. Tegen een beslissing krachtens dit lid is geen hogere voorziening toegelaten.

Artikel 3.7.1.16a vervalt.

Afdeling 3.7.2 wordt vervangen door:

AFDELING 2

Enige bijzondere gemeenschappen

Artikel 0. 1. De bepalingen van deze titel gelden niet voor een huwelijksgemeenschap, maatschap, vennootschap of rederij, zolang zij niet ontbonden zijn, noch voor de gemeenschap van een in appartementsrechten gesplitst gebouw, zolang de splitsing niet is opgeheven.

2. Voor de gemeenschap van een nalatenschap, voor een ontbonden huwelijksgemeenschap, maatschap, vennootschap of rederij en voor de gemeenschap van een gebouw waarvan de splitsing in appartementsrechten is opgeheven, gelden de volgende bepalingen van deze afdeling, alsmede die van de eerste afdeling, voor zover daarvan in deze afdeling niet wordt afgeweken.

Artikel 1. 1. Een deelgenoot kan niet beschikken over zijn aandeel in een tot de gemeenschap behorend goed afzonderlijk, en zijn schuldeisers kunnen een zodanig aandeel niet uitwinnen, zonder toestemming van de overige deelgenoten.

2. Nochtans kan een deelgenoot op een zodanig aandeel ook zonder toestemming van de andere deelgenoten een recht van pand of hypotheek vestigen. Zolang het goed tot de gemeenschap behoort, kan de pand- of hypotheekhouder niet tot verkoop overgaan, tenzij de overige deelgenoten hierin toestemmen.

Artikel 2. 1. Tenzij uit de rechtsverhouding tussen de deelgenoten anders voortvloeit, kan ieder der deelgenoten over zijn aandeel in de gehele gemeenschap beschikken en kunnen zijn schuldeisers een zodanig aandeel uitwinnen.

2. Indien uit de rechtsverhouding tussen de deelgenoten voortvloeit dat zij niet, tenzij met aller toestemming bevoegd zijn over hun aandeel te beschikken, zijn de leden 3 en 4 van artikel 3.7.1.2 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 2a. Tot de gemeenschap behorende schulden kunnen op de goederen van de gemeenschap worden verhaald.

Artikel 2b. Een schuldenaar wiens vordering op de goederen van de gemeenschap kan worden verhaald, is bevoegd zich tegen verdeling van de gemeenschap te verzetten. Een verdeling die na dit verzet is tot stand gekomen, is vernietigbaar met dien verstande dat de vernietigingsgrond slechts kan worden ingeroepen door de schuldeiser die zich verzette en dat hij de verdeling slechts te zijnen behoeve kan vernietigen en niet verder dan nodig is tot opheffing van de door hem ondervonden benadeling.

Artikel 3. 1. Ieder der deelgenoten kan vorderen dat een verdeling aanvangt met een boedelbeschrijving.

2. Een deelgenoot die opzettelijk tot de gemeenschap behorende goederen verzwijgt, zoek maakt of verborgen houdt, verbeurt zijn aandeel in die goederen aan de andere deelgenoten.

TITEL 8

Vruchtgebruik

Na **artikel 3.8.3** wordt een nieuw artikel **3.8.3a** ingevoegd, luidende:

Artikel 3a. 1. Bij een uiterste wilsbeschikking kan bewind worden ingesteld over een daarbij gelegateerd vruchtgebruik of over de goederen waarop het rust. In geval van vruchtgebruik krachtens een andere titel dan legaat, kan dit bij notariële akte geschieden.

2. Op het bewind zijn de artikelen 433 lid 1, 435, 436 leden 1-3, 437, 438 lid 1, 439, 441 leden 1 en 4, 442-448 en 449 lid 2 van Boek 1 van toepassing met dien verstande dat de vruchtgebruiker en de hoofdgerechtigde beiden als rechthebbende gelden, voor zover uit hun rechtsverhouding niet anders voortvloeit.

In **artikel 3.8.6a** lid 1 wordt «boedelrechter» vervangen door: kantonrechter.

In **artikel 3.8.8** lid 3 wordt «boedelrechter» vervangen door: kantonrechter. Aan dit lid wordt een zin toegevoegd, luidende: Tegen de machtiging van de kantonrechter krachtens dit lid is geen hogere voorziening toegelaten.

In **artikel 3.8.10** lid 3 wordt «boedelrechter» vervangen door: kantonrechter.

In **artikel 3.8.12** lid 2 wordt «boedelrechter» vervangen door: kantonrechter. Aan dit lid wordt een zin toegevoegd, luidende: Tegen een beschikking van de kantonrechter krachtens dit lid is geen hogere voorziening toegelaten.

In **artikel 3.8.13** lid 1 worden de woorden «1. Is bij de vestiging van een vruchtgebruik aan de vruchtgebruiker de bevoegdheid gegeven goederen die aan het vruchtgebruik onderworpen zijn, geheel of ten dele te vervreemden of te verteren,» vervangen door: 1. Komt de vruchtgebruiker de bevoegdheid tot gehele of gedeeltelijke vervreemding of vertering van aan het vruchtgebruik onderworpen goederen toe,.

In lid 3 worden de woorden «3. Is aan de vruchtgebruiker de bevoegdheid tot vervreemding en vertering verleend,» vervangen door: 3. Komt de vruchtgebruiker de bevoegdheid tot vervreemding of vertering toe,.

In **artikel 3.8.16** lid 2 wordt «boedelrechter» vervangen door: kantonrechter.

In lid 3 worden de woorden «in de zin van artikel 7.4.6.1» vervangen door: in de zin van artikel 1624.

Aan het artikel wordt een nieuw lid 5 toegevoegd, luidende:

5. Indien de hoofdgerechtigde volgens de vorige leden niet verplicht is tot gestanddoening van een door de vruchtgebruiker aangegane verhuring van woonruimte waarin de huurder bij het eindigen van het vruchtgebruik zijn hoofdverblijf heeft en waarop de artikelen 1623a-1623f van toepassing zijn, moet hij de huurovereenkomst niettemin met de huurder voortzetten met dien verstande dat artikel 1623k, tweede lid, van overeenkomstige toepassing is.

Aan **artikel 3.8.19** lid 3 wordt een nieuwe zin toegevoegd, luidende:

Op het bewind zijn, voor zover deze voorschriften niet anders bepalen, de artikelen 433 lid 1, 435, 436 leden 1-3, 437, 438 lid 1, 439, 441 leden 1 en 4 en 442-449 van Boek 1 van toepassing met dien verstande dat de vruchtgebruiker en de hoofdgerechtigde beiden als rechthebbende gelden, voor zover uit hun rechtsverhouding niet anders voortvloeit.

Artikel 3.8.20 lid 1, eerste zin. De woorden «een algemeenheid van goederen» worden vervangen door: een nalatenschap, onderneming of soortgelijke algemeenheid.

Artikel 3.8.23 vervalt.

TITEL 9

Rechten van pand en hypotheek

Artikel 3.9.1.5a vervalt.

Artikel 3.9.1.6b lid 3 wordt gelezen:

3. Indien de schuldeiser weigert aan een op lid 1 of lid 2 gegrond verlangen te voldoen, kan de president van de rechtbank op verzoek van de meest gereede partij of, in geval van een hypotheek, van de notaris ten overstaan van wie de verkoop zal geschieden, op deze weigering beslissen. Het verzoek schorst de executie. Tegen een beschikking krachtens dit lid is geen hogere voorziening toegelaten.

Aan **artikel 3.9.2.2** wordt een nieuw lid 5 toegevoegd, luidende:

5. Tegen een beschikking krachtens het vorige lid is geen hogere voorziening toegelaten.

Artikel 3.9.2.2a lid 3 wordt vervangen door:

3. Wordt het pandrecht gevestigd op een roerende zaak waarvan de eigenaar het bezit door diefstal heeft verloren, of op een vruchtgebruik op een zodanige zaak, dan zijn lid 3, aanhef en onder b, en lid 4 van artikel 3.4.2.3a van overeenkomstige toepassing.

In **artikel 3.9.2.3** lid 1 wordt de punt aan het slot vervangen door:
, mits dit recht op het tijdstip van de vestiging van het pandrecht reeds bestaat of rechtstreeks zal worden verkregen uit een dan reeds bestaande rechtsverhouding.

Aan lid 3 wordt een zin toegevoegd, luidende: Pandhouder en pandgever kunnen overeenkomen dat deze bevoegdheid op een ander tijdstip ingaat.

Lid 4 wordt vervangen door:

4. Artikel 3.4.2.3b geldt slechts voor de pandhouder wiens recht overeenkomstig lid 1 is gevestigd, indien hij te goeder trouw is op het tijdstip van de in lid 3 bedoelde mededeling.

In **artikel 3.9.2.7** leden 4 en 5 wordt «boedelrechter» telkens vervangen door: kantonrechter.

In **artikel 3.9.2.11** lid 2 worden de woorden «ter markt of beurze» vervangen door: op een markt of beurs. De woorden «ter markt» worden vervangen door: op een markt.

In **artikel 3.9.2.12** lid 1 wordt «boedelrechter» vervangen door: president van de rechtbank.

Artikel 3.9.2.14, derde zin, wordt vervangen door: Zijn er pandhouders of andere beperkt gerechtigden, wier recht op het goed door de executie is vervallen, of hebben schuldeisers op het goed of op de opbrengst beslag gelegd, dan handelt de pandhouder overeenkomstig het bepaalde in artikel 490b van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Voor de tekst wordt het cijfer 1. geplaatst.

Aan het artikel wordt een nieuw lid 2 toegevoegd, luidende:

2. De pandhouder kan de door hem aan de voormelde belanghebbenden uit te keren bedragen niet voldoen door verrekening, tenzij het een uitkering aan de pandgever betreft en deze uitkering niet plaats vindt gedurende diens faillissement of surséance of de vereffening van zijn nalatenschap.

In **artikel 3.9.2.17** wordt voor «bewaring» ingevoegd: gerechtelijke.

Na afdeling 3.9.2 wordt een nieuwe afdeling ingevoegd, luidende:

AFDELING 3

Pandrecht van certificaathouders

Artikel 1. Wanneer iemand door het uitgeven van certificaten derden doet delen in de opbrengst van door hem op eigen naam verkregen aandelen of schuldvorderingen, hebben de certificaathouders een vordering tot uitkering van het hun toegezegde tegen de uitgever van de certificaten.

2. Zijn de oorspronkelijke aandelen of schuldvorderingen op naam gesteld en de certificaten uitgegeven met medewerking van de uitgever van de oorspronkelijke aandelen of schuldvorderingen, dan verkrijgen de certificaathouders tevens gezamenlijk een pandrecht op die aandelen of schuldvorderingen. Zijn de certificaten uitgegeven voor schuldvorderingen op naam zonder medewerking van de schuldenaar, dan verkrijgen de certificaathouders een zodanig pandrecht door mededeling van de uitgifte aan de schuldenaar. Zijn de certificaten uitgegeven voor aandelen of schuldvorderingen aan toonder, dan verkrijgen de certificaathouders een zodanig pandrecht, zonder dat het papier in de macht van de certificaathouders of een derde behoeft te worden gebracht.

3. Dit pandrecht geeft aan de certificaathouders alleen de bevoegdheid in geval van niet-uitbetaling van het hun verschuldigde met inachtneming van de volgende regels het pand geheel of gedeeltelijk te doen verkopen en zich uit de opbrengst te voldoen. Een certificaathouder die hiertoe wenst over te gaan, wendt zich tot de president van de rechtbank van de woonplaats van degene die de certificaten heeft uitgegeven met verzoek een bewindvoerder over het pand te benoemen, die voor de verkoop en de verdeling van de opbrengst zorg draagt. Indien niet alle certificaathouders met de verkoop instemmen, wordt slechts een deel van het pand dat overeenkomt met het recht van de andere certificaathouders verkocht; de rechten van deze laatsten gaan door de verdeling van de opbrengst onder hen teniet. De president kan op verlangen van elke certificaathouder of ambtshalve maatregelen bevelen in het belang van de certificaathouders die niet met de verkoop hebben ingestemd, en bepalen dat de verkoop door hem moet worden goedgekeurd, wil zij geldig zijn.

In **artikel 3.9.4.2** lid 1 worden de tweede en derde zin vervangen door: De akte moet een aanduiding bevatten van de vordering waarvoor de hypotheek tot zekerheid strekt, of van de feiten aan de hand waarvan die vordering zal kunnen worden bepaald. Tevens moet het bedrag worden vermeld waarvoor de hypotheek wordt verleend of, wanneer dit bedrag nog niet vaststaat, het maximumbedrag dat uit hoofde van de hypotheek op het goed kan worden verhaald. De hypotheekhouder moet in de akte woonplaats kiezen in Nederland.

Artikel 3.9.4.6 lid 3 vervalt.

Artikel 3.9.4.8 wordt als volgt gewijzigd:

In lid 1 worden de woorden «Indien een bij de hypotheekakte uitdrukkelijk gemaakt beding is ingeschreven» vervangen door: Indien de hypotheekakte een uitdrukkelijk beding bevat. Voorts worden de woorden «tenzij uit de verkoopvoorwaarden anders volgt» vervangen door: alleen voor zover deze bevoegdheid op het tijdstip van de verkoop nog aan de hypotheekhouder toekwam en deze de uitoefening daarvan blijktens de verkoopvoorwaarden aan de koper overlaat.

Lid 2 wordt gewijzigd in:

2. De oproeping kan niet geschieden, voordat het in artikel 544 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bedoelde exploit van aanzegging of overneming is uitgebracht. De bepalingen betreffende vernietigbaarheid

zijn van toepassing met dien verstande dat de termijn van artikel 3.2.17 lid 1 loopt vanaf de voormelde aanzegging of overneming en dat een in strijd met het beding gekomen rechtshandeling slechts wordt vernietigd ten behoeve van degene die het inroept, en niet verder dan met diens recht in overeenstemming is.

In de derde zin van het derde lid wordt «schuldenaar» vervangen door: hypotheekgever.

Aan het artikel worden nieuwe leden 4 tot en met 8 toegevoegd, luidende:

4. Indien het beding is gemaakt met betrekking tot huur van woonruimte of huur van bedrijfsruimte, heeft het slechts werking, voor zover het niet in strijd is met enig dwingend wettelijk voorschrift omtrent zodanige huur. Het beding dat de verhuur van woonruimte of bedrijfsruimte uitsluit, kan niet tegen de huurder worden ingeroepen, voor zover de woonruimte of bedrijfsruimte ten tijde van de vestiging van de hypotheek reeds was verhuurd en de nieuwe verhuring niet op voor de hypotheekhouder meer bezwarende gronden heeft plaatsgevonden.

5. Voor zover een beroep op een beding tot gevolg zal hebben dat de huurder waarop de artikelen 1623a-1623f van toepassing zijn, moet ontruimen, kan het beding slechts worden ingeroepen nadat de president van de rechtbank daartoe op verzoek van de hypotheekhouder verlof heeft verleend. Het verlof is niet vereist ten aanzien van een huurovereenkomst met vernietiging waarvan de huurder schriftelijk heeft ingestemd of die is tot stand gekomen na de bekendmaking, bedoeld in artikel 516 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

6. De president verleent het verlof, tenzij ook met instandhouding van de huurovereenkomst kennelijk een voldoende opbrengst zal worden verkregen om alle hypotheekhouders die het beding hebben gemaakt en dit jegens de huurder kunnen inroepen, te voldoen. Zo hij het verlof verleent, veroordeelt hij tevens de opgeroepen of verschenen huurders en onderhuurders tot ontruiming en stelt hij een termijn vast van ten hoogste één jaar na de betekening aan de huurder of onderhuurder van zijn beschikking, waarbinnen geen ontruiming mag plaatsvinden. Tegen een beschikking waarbij het verlof wordt verleend, staat geen hogere voorziening open.

7. Indien het recht van de huurder of pachter door vernietiging krachtens lid 2 verloren gaat, wordt aan hem uit de bij de executie verkregen netto-opbrengst van het goed met voorrang onmiddellijk na hen tegen wie hij zijn recht niet kon inroepen, een vergoeding uitgekeerd ten bedrage van de schade die hij als gevolg van de vernietiging lijdt. Is de koper bevoegd het beding in te roepen, dan wordt van hetgeen aan de schuldeisers met een lagere rang toekomt, een met de te verwachten schade overeenkomend bedrag gereserveerd, totdat vaststaat dat de koper van zijn bevoegdheid geen gebruik maakt.

8. Onder de huurder in de zin van dit artikel wordt begrepen degene die ingevolge artikel 1623g lid 1 of artikel 1623h lid 1 medehuurder is.

In **artikel 3.9.4.8a** worden de woorden «wanneer de rechter machtiging, bedoeld in artikel 7.4.6.15, of de grondkamer machtiging, bedoeld in artikel 7.5.6.6 heeft verleend» vervangen door: wanneer tot de verandering machtiging is verleend aan de huurder door de kantonrechter op grond van de bepalingen betreffende huur van bedrijfsruimte of aan de pachter of verpachter door de grondkamer op grond van de bepalingen betreffende pacht.

In **artikel 3.9.4.8b** worden in de eerste zin de woorden: «of desverlangd» vervangen door: en desverlangd. Voorts worden in de tweede zin de woorden «dan is tussen hem en de koper artikel 7.5.6.11 lid 1 van overeenkomstige toepassing» vervangen door: dan zijn hij en de koper

verplicht zich jegens elkaar te gedragen overeenkomstig de verplichtingen die afgaande en opkomende pachters op grond van de bepalingen betreffende pacht jegens elkaar hebben.

Artikel 3.9.4.9, eerste zin, wordt gelezen:

In de hypotheekakte kan worden bedongen dat de hypotheekhouder bevoegd is om het verhypothekerde goed in beheer te nemen, indien de hypotheekgever in zijn verplichtingen jegens hem in ernstige mate te kort schiet en de president van de rechtbank hem machtiging verleent.

In de tweede zin worden de woorden «de zaak waarop de hypotheek rust,» vervangen door: de aan de hypotheek onderworpen zaak.

In **artikel 3.9.4.11** lid 2, eerste zin, wordt «de boedelrechter» vervangen door: de president van de rechtbank.

In lid 2, tweede zin, wordt «boedelrechter» vervangen door: president.

Lid 3, tweede zin, wordt gelezen: Tegen een beschikking krachtens lid 2 is geen hogere voorziening toegelaten.

In **artikel 3.9.4.14** wordt «boedelrechter» vervangen door: president.

In **artikel 3.9.4.16** lid 2 wordt na «vervalt» ingevoegd: of een recht van een huurder of pachter verloren gaat.

In lid 3, eerste zin, worden de woorden «in de consignatiekas» vervangen door: bij een door hem aangewezen bewaarder die aan de eisen van artikel 445 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering voldoet.

In lid 3, tweede zin, vervallen de woorden «in de consignatiekas».

Aan lid 3 wordt een zin toegevoegd, luidende: Tegen de goedkeuring is geen hogere voorziening toegelaten.

In lid 5 vervallen de woorden «de schuldenaar en».

In **artikel 3.9.4.17** lid 1 wordt «te vorderen» vervangen door: te verzoeken.

In lid 2 worden de woorden «de ambtenaar te wiens kantore de storting in de consignatiekas is gedaan» vervangen door: de bewaarder bij wie de opbrengst is gestort.

In **artikel 3.9.4.18** lid 2 worden de woorden «vóór de sluiting daarvan» vervangen door: binnen één maand na de sluiting daarvan.

Aan **artikel 3.9.4.19** lid 2 wordt een zin toegevoegd, luidende: Tegen de beschikking die een zodanige verklaring inhoudt, is geen hogere voorziening toegelaten.

In lid 3 worden de woorden «de betrokken inschrijvingen» vervangen door: de inschrijvingen betreffende hypotheek en beslagen.

TITEL 10

Verhaalsrecht op goederen

Artikel 3.10.1.3d wordt gelezen:

Artikel 3d. Indien door een executie een ander beperkt recht dan pand of hypotheek vervalt, omdat het niet kan worden ingeroepen tegen een pand- of hypotheekhouder of een beslaglegger op het goed, wordt aan de beperkt gerechtigde uit de netto-opbrengst van het goed, met voorrang onmiddellijk na de vorderingen van degenen tegen wie hij zijn recht niet kan inroepen, terzake van zijn schade een vergoeding uitgekeerd. De vergoeding wordt gesteld op het bedrag van de waarde die het vervallen recht, zo het bij de executie in stand zou zijn gebleven, ten tijde van de executie zou hebben gehad.

Aan **artikel 3.10.3.3** lid 2 wordt een zin toegevoegd, luidende: Een na het maken van die kosten overeenkomstig artikel 3.4.2.5 verkregen recht kan slechts aan de schuldeiser worden tegengeworpen, indien tevens aan de eisen van lid 2 van dat artikel is voldaan.

Artikel 3.10.4.1 onder a en b wordt vervangen door:

a. de kosten van de aanvraag tot faillietverklaring, doch alleen ter zake van het faillissement dat op de aanvraag is uitgesproken, alsmede van de kosten, door een schuldeiser gemaakt, ter verkrijging van vereffening buiten faillissement;

b. de kosten van lijkbezorging, voor zover zij in overeenstemming zijn met de stand en het fortuin van de overledene;.

In artikel 3.10.4.1 onder e worden de woorden «van afdeling 7.10.5» vervangen door: van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek betreffende de arbeidsovereenkomst.

In **artikel 3.10.4A.2** lid 1 wordt «uitoefenen» vervangen door: invoeren.

In **artikel 3.10.4A.4** wordt «schuldenaar» vervangen door: schuldeiser.

TITEL 11

Rechtsvorderingen

Artikel 3.11.2 wordt gelezen:

Artikel 2. Indien een prestatie door tenuitvoerlegging van een executoriale titel wordt afgedwongen, heeft dit dezelfde rechtsgevolgen als die van een vrijwillige nakoming van de uit die titel blijkende verplichting tot die prestatie.

Na **artikel 3.11.2** wordt een nieuw **artikel 3.11.2a** ingevoegd, luidende:

Artikel 2a. Vervolgen twee of meer schuldeisers ten aanzien van één goed met elkaar botsende rechten op levering, dan gaat in hun onderlinge verhouding het oudste recht op levering voor, tenzij uit de wet, uit de aard van hun rechten, of uit de eisen van redelijkheid en billijkheid anders voortvloeit.

In **artikel 3.11.4** lid 2 wordt na «in plaats van de akte» ingevoegd: of een deel daarvan.

Na artikel 3.11.4 wordt een nieuw **artikel 3.11.4a** ingevoegd, luidende:

Artikel 4a. 1. Een uitspraak waarvan de rechter heeft bepaald dat zij in de plaats treedt van een tot levering van een registergoed bestemde akte of van een deel van een zodanige akte, kan slechts in de openbare registers worden ingeschreven, indien zij is betekend aan degene die tot de levering werd veroordeeld, en

a. in kracht van gewijsde is gegaan, of

b. uitvoerbaar bij voorraad is en een termijn van veertien dagen of zoveel korter of langer als in de uitspraak is bepaald, sedert de betekening van de uitspraak is verstreken.

2. Verzet, hoger beroep en cassatie moeten op straffe van niet-ontvankelijkheid binnen acht dagen na het instellen van het rechtsmiddel worden ingeschreven in de registers, bedoeld in de artikelen 85 en 433 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. In afwijking van artikel 81 van dat wetboek begint de verzettermijn te lopen vanaf de betekening van het vonnis aan de veroordeelde, ook als de betekening niet aan hem in persoon geschiedt.

3. Indien de werking van een uitspraak als bedoeld in lid 1 door de rechter aan een voorwaarde is gebonden, weigert de bewaarder de inschrijving van die uitspraak, indien niet tevens een notariële verklaring

of een authentiek afschrift daarvan wordt overgelegd, waaruit van de vervulling van de voorwaarde blijkt.

De **artikelen 3.11.5-6** vervallen.

Artikel II

In het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, zoals dit zal luiden nadat wetsontwerp 16 593, bevattende het eerste gedeelte van deze Invoeringswet, wet zal zijn geworden, wordt na artikel 548 een nieuw artikel ingevoegd luidende:

Artikel 549

1. Een verzoekschrift van de hypotheekhouder tot het verkrijgen van het verlot, bedoeld in artikel 3.9.4.8. lid 5, kan, behalve door een procureur, ook door een notaris worden ingediend, in welk geval diens kantoor als gekozen woonplaats van de verzoeker geldt. Bij het verzoekschrift wordt overgelegd een niet langer dan één maand tevoren aan de huurder of, als de woonruimte in zijn plaats door een onderhuurder wordt bewoond, aan de onderhuurder door een deurwaarder uitgebracht exploit waarbij:

a. aan de huurder of onderhuurder wordt betekend de aanzegging of de overneming van de executie door de hypotheekhouder bedoeld in artikel 544;

b. aan de huurder of onderhuurder wordt aangezegd dat het beding jegens de huurder zal worden ingeroepen.

2. De president beslist niet dan na verhoor of behoorlijke oproeping van de huurder en de eventuele onderhuurders.

3. Indien het onderpand met overlating aan de verkoper van de bevoegdheid het beding in te roepen wordt verkocht, gaan ook de rechten uit de beschikking waarbij het verlot is verleend, op de koper over.

4. Onder de huurder in de zin van dit artikel wordt begrepen degene die ingevolge artikel 1623g lid 1 of artikel 1623h lid 1 van het Burgerlijk Wetboek medehuurder is.

Artikel III

1. Deze wet treedt in werking op een door Ons te bepalen tijdstip.

2. Onze Minister van Justitie kan deze wet en andere gedeelten van de Invoeringswetgeving betreffende de Boeken 3, 5 en 6 nieuw BW splitsen en samenvoegen tot de Invoeringswet Boeken, 3, 5 en 6 nieuw BW, zulks met de daartoe nodige vernummering.

Artikel IV

Deze wet kan worden aangehaald als Invoeringswet Boeken, 3, 5 en 6 nieuw BW (vierde gedeelte).

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's-Gravenhage, 3 juli 1989

Beatrix

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

Uitgegeven de *zevenentwintigste* juli 1989

De Minister van Justitie a.i.,
G. J. M. Braks

Zie voor de behandeling in de Staten-Generaal:

Kamerstukken II 1981/82, 1983/84, 1984/85, 1985/86, 1986/87, 1987/88, 17 496

Hand. II 1986/87, UCV 76 (1-40), UCV 85 (1-13) 4742

1987/88, UCV 65 (1-60), UCV 66 (1-13) 5174

Kamerstukken I 1986/87, 17 496 (225); 1987/88, 17 496 (217, 256); 1988/89,

17 496 (45, 45a, 205)

Hand. I 1988/89, zie vergadering d.d. 27 juni 1989